

SÅTIDSPUNKT FOR HAVRE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Økonomisk konsekvens ved sen såtidspunkt for havre.

En forsøgsserie i Landsforsøgene[®] med såtidspunkter i havre udført i 2018 viser, at udbyttet falder betydeligt ved såning senere end medio april. Forsøgene har været præget af den tørre sommer, hvorfor udbytterne er lavere end i tidligere års Landsforsøg[®].

I 2017 blev der anlagt landsforsøg med såtidspunkter i havre. Formålet er at identificere udbyttets afhængighed af sådatoen og udsædsmængden. Forsøget blev gennemført med såning i perioden 1. marts til 1. juni. Der er udført fire forsøg i vårbyg efter samme forsøgsplan, disse forsøg ligger på samme arealer som havreforsøgene. De to afgrøders reaktion på såtid og udsædsmængde kan ikke sammenlignes statistisk, da de ikke optræder i samme forsøg. Forsøgene i 2017 lå dog i umiddelbar nærhed af hinanden på alle forsøgsstederne, og derfor er resultaterne for havre og vårbyg vist sammen i figur 3.

Det største bruttoudbytte for havre opnås i forsøgene med såning primo april. Udbyttet falder frem til ultimo april, hvorefter det falder markant frem til ultimo maj.

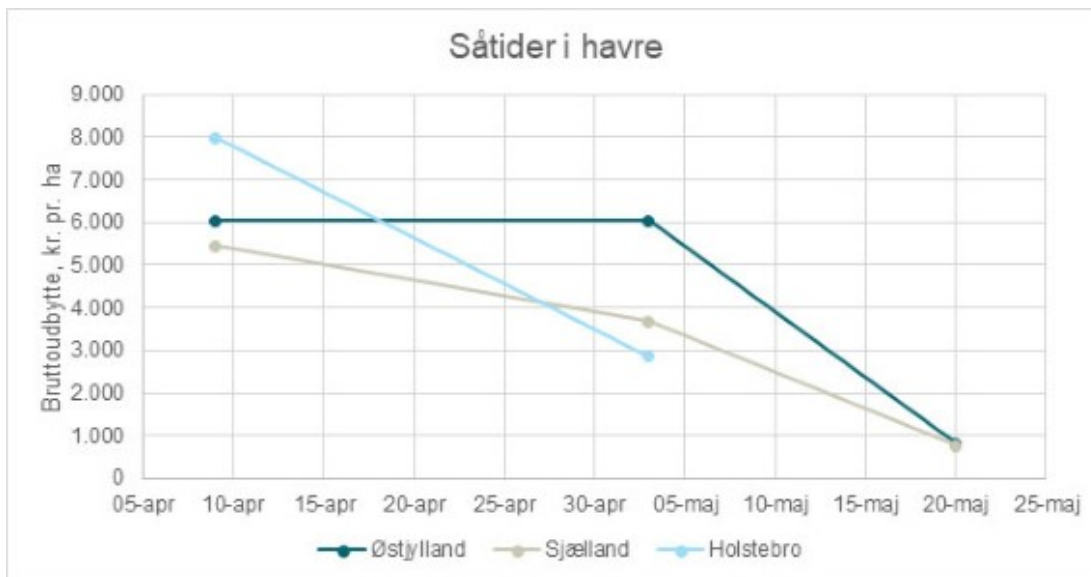
Figur 1 viser udviklingen i bruttoudbyttet for havre afhængigt af såtidspunktet, beregnet ved en salgspris på havre på 130 kr. pr. hkg. Figuren viser et fald i bruttoudbytte fra ca. 6.500 kr. pr. ha til 4.200 kr. pr. ha for gennemsnittet for de tre forsøg, når såning udskydes fra ultimo april til primo maj.

Dette svarer til et fald på ca. 96 kr. pr. dag i tabt bruttoudbytte ved såning senere end ultimo april.

Sås der først medio til ultimo maj, er det gennemsnitlige bruttoudbytte faldet til ca. 800 kr. pr. ha, altså et yderligere fald på 3.400 kr. i bruttoudbytte på 10-14 dage.

Bruttoudbyttet skal dække såvel stykomkostninger som maskin- og arbejdsomkostninger. Ved

sen såning bør det vurderes, hvor mange omkostninger den enkelte bedrift har, og hvorvidt der kan skabes en indtjening ved de lavere bruttoudbytte, eller der skal tænkes i alternativer.

Figur 1 - Bruttoudbytte i havre ved forskellige såtider

Sammenligning med vårbyg

Er der udfordringer med at komme rettidigt i gang med såning i foråret, er det væsentligt at vide, hvilke vårsædsarter der giver det bedste resultat ved sen såning.

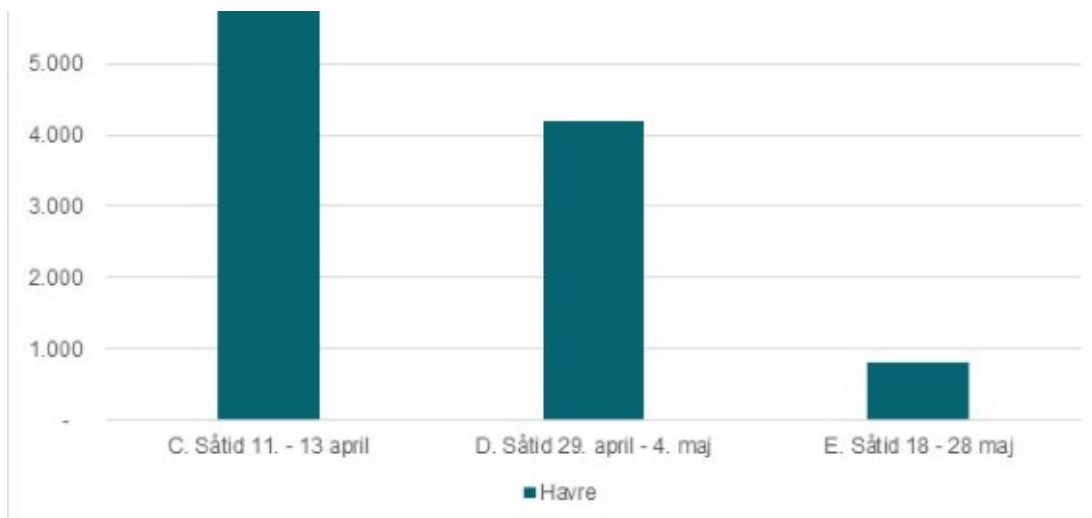
Figur 2 viser forskellen mellem havre på de forskellige såtidspunkter, og det ses, at havren leverer et væsentligt dårligere økonomisk resultat på alle sådatoer, regnet ved en vårbygpris på 145 kr. pr. hkg og en havrepris på 130 kr. pr. hkg.

Der er for alle såtidspunkter samme forskel i dækningsbidraget på ca. 3.600 kr. pr. ha. Der er derfor ikke forskel på fortjeneste imellem de forskellige såtidspunkter. Der er stor forskel mellem udbytte i havre og vårbyg i 2018-forsøget, hvor der i modsætning til 2017 er et højere udbytte i vårbyg end i havre.

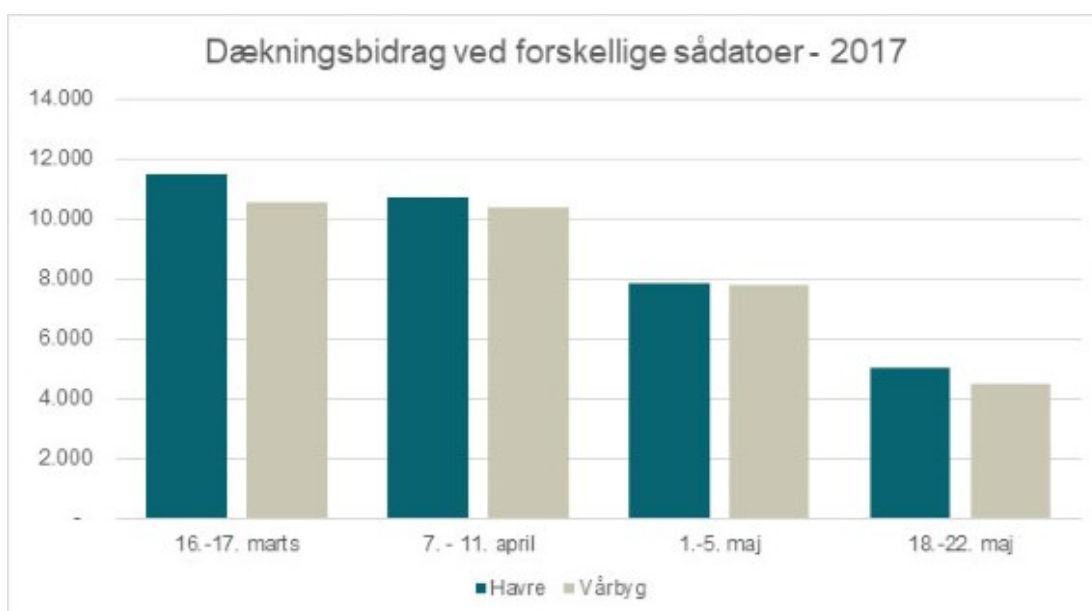
Havren har været mere følsom end vårbyggen overfor vandmangel i den tørre sommer i 2018. Dette kan ses i figur 3 med resultatet for forsøget i 2017 (med 2018 priser), hvor der er en fortjeneste ved at så havre i den tidlige såperiode, som udlignes jo længere hen i såperioden, man kommer.

Kommer man hen i den senere såperiode, vil det knibe med at opnå dækning af maskin- og arbejdsomkostninger, således at der ikke vil være en positiv indtjening. Det kan derfor overvejes, om der skal tænkes i alternativer til såning af vårsæden, f.eks. brak.

Figur 2 - DB efter udsædsomkostninger ved forskellige sætningstidspunkter 2018.

Figur 3 - DB efter udsædsomkostninger ved forskellige sætningstidspunkter i 2017